

Anna Kuznetsova
Anglické perfektnum při překladu z češtiny
Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky,
bakalářská práce, září 2010

Posudek oponenta

Bakalářská práce Anny Kuznetsove se zabývá anglickým perfektnem a jeho českými ekvivalenty. Vychází z rozdílných temporálních systémů v angličtině a češtině, kdy čeština nemá přímý ekvivalent anglického perfektna. Na základě Mathesiova poznatku, že anglické perfektnum částečně odpovídá českému vidu dokonavému, zkoumá, do jaké míry tato korespondence platí.

Teoretická část se zaměřuje především na sémantiku anglického perfektna. Zmiňuje se rozdíl v pojetí perfektna u Leech, který ho chápe jako součást anglického aspektuálního systému a u Duškové, která argumentuje pro temporální pojetí. Hlavní součástí této kapitoly je sémantický popis prostého i průběhového perfektna podle Leech, z kterého vychází vlastní analýzy, ale kapitola zmiňuje i vliv adverbíí na užití perfektna a věnuje se korespondenci mezi anglickým perfektnem a českým videm dokonavým. Jelikož práce zkoumá perfektnum jako součást temporálního systému, mohla by se práce věnovat i korespondenci mezi anglickým perfektnem a českým präteritem popř. präteritem.

Empirickou část představuje analýza 137 příkladů perfektna v anglickém překladu z češtiny. Průběhové perfektnum bylo v analyzovaných příkladech zastoupeno pouze okrajově (2,2%), proto se zjištěné poznatky týkají především prostého perfektna. Autorka dále rozdělila příklady podle významu prostého perfektna do skupin: *stav trvající do přítomnosti* (6,7%), *neurčitě děje* (17,2%), *jednotlivá událost v nedávné minulosti* (19,4%), *jednotlivá událost s důsledkem v současnosti* (41,8%), *zvyk trvající do přítomnosti* (12,7%), odkazování na budoucnost (2,2%). Rozdělení do sémantických kategorií je vždy problematické, proto se i zde vyskytly některé nejasné případy. Obecně je problematické zařadit příklady pouze do jedné z kategorií určených pro slovesa dynamická: *neurčitě děje*, *jednotlivá událost v nedávné minulosti* a *jednotlivá událost s důsledkem v současnosti* – tyto tři aspekty mohou být u dějových sloves zastoupeny a navzájem se nevyklučují, proto nelze vždy přiřadit větu k jediné z těchto kategorií. Proč je příklad (9) zařazen do jiné kategorie než příklad (14)? Z významového hlediska se zdají velmi podobné. Skupina vět zařazených do kategorie *zvyk trvající do přítomnosti* obsahuje i příklady se stavovými slovesy, které nevyjadřují opakovanou činnost (viz příklad (33)). Jak rozumět větě „*Frequency adverbials can be found in the examples (32 and 33)*“?

Při srovnání anglického překladu a českého originálu je pozornost věnována adverbíím a korespondenci perfektna s českým videm nedokonavým. Adverbia se vyskytují nejčastěji ve skupině *neurčitě děje* (82,6% anglických a 86,9% českých příkladů) a nejméně ve skupině *jednotlivá událost s důsledkem v současnosti* (17,9% anglických a 21,7% českých příkladů). Frekvence adverbíí v angličtině a češtině je velmi podobná. Bylo by zajímavé zjistit, zda by si frekvence temporálních adverbíí odpovídala i v originálních, nepřekladových, textech. Statistika obsahuje velké množství frekvenčních adverbíí – která všechna adverbia sem autorka řadí? Korespondence mezi perfektnem a nedokonavým videm se vyskytovala přibližně v 70% případů ve skupinách *jednotlivá událost v nedávné minulosti* a *jednotlivá událost s důsledkem v současnosti*. Autorka dále zmiňuje pouze 39% korespondenci v obecnější kategorii *neurčitých dějů*, avšak nezmiňuje se o údajích z ostatních skupin.

Poznámky k jednotlivostem:

str. 13 – kapitalizace názvů gramatických časů není konzistentní (i např. na str. 5)

str. 18 – *all feature*

str. 19 – co znamená otazník (1.řádek zdola)

str.24 – *then the present perfect simple*

str. 28 – *Out of nine examples in this group, the verb be was the most frequent as was found in five cases example (2) followed by the verb have...*

str. 28 – je *spend* dynamické nebo stavové sloveso?

str. 28 – příklad (1): je sloveso *have* ve významu *have lunch* skutečně stavové?

str. 32 – příklad (20): lze zařadit příklad s částicí *ever* do kategorie *jednotlivá událost v nedávné minulosti*?

Poznámka k citacím:

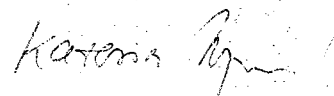
Uvozovky na několika místech zahrnovaly i část věty, která se v originálním textu nevyskytuje (např. str. 4, 8ř. zd., 6ř. zd. a znovu 3ř. zd), jinde (str. 21, 1-3ř. sh.) uvozovky naopak chybí.

I přes některé jednotlivosti se autorce podařilo dobře a přehledně rozdělit analyzované věty do příslušných kategorií. Při srovnávání anglického překladu a českého originálu brala v úvahu také to, že si některé věty neodpovídají, což zahrnula ve svých komentářích jednotlivých případů i do interpretace statistických dat. Z jazykového hlediska lze textu výtknout některé chyby v determinaci (např. str. 4 *an auxiliary verb HAVE*, str. 29 *time and number of events*), v interpunkci (problémy s uvozovkami, velkými písmeny viz výše, překlepy – str. 6, 1ř. zd., str. 7, 2.ř. sh.).

Závěr:

Jak vyplývá z výše uvedeného, splňuje předložená studie Anny Kuznetsove kritéria kladená na bakalářské práce. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *výborně až velmi dobře*.

Mgr. Kateřina Mojžíšová

V Praze 5. září 2010